

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023/24-2025/26
(skrajne daty)
Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	METODYKA BADAŃ TERENOWYCH
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Archeologii
Kierunek studiów	Archeologia
Poziom studiów	studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, 1 semestr
Rodzaj przedmiotu	podstawowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	Prof. dr hab. Andrzej Pelisiak
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Prof. dr hab. Andrzej Pelisiak (wykład i ćwiczenia)

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykt.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1	15	30							4

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

EGZAMIN (WYKŁAD)

ZALICZENIE Z OCENĄ (ĆWICZENIA)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

brak
------

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	wprowadzenie w metody badań archeologicznych
C2	charakter różnorodnych badań archeologicznych
C3	zasady przygotowania badań
C4	sposobami eksploracji archeologicznej
C5	zasadami sporządzania dokumentacji archeologicznej

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu STUDENT:	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Zna i potrafi definiować źródła archeologiczne oraz źródła z innych dziedzin nauki przydatne w pracy archeologa.	K_Wo1-02; K_Wo6-10; K_U01-03;10; K_K01-04
EK_02	Zna i potrafi charakteryzować sposoby pozyskiwania źródeł archeologicznych.	K_Wo1-02; K_Wo6-10; K_U01-03;10; K_K01-04
EK_03	Potrafi opisać etapy przygotowania badań archeologicznych.	K_U01-03;10; K_K01-04
EK_04	Potrafi rozpoznać zasady eksploracji stanowisk archeologicznych.	K_U01-03;10; K_K01-04
EK_05	Zna i potrafi stosować zasady dokumentacji archeologicznych źródeł nieruchomych w trakcie badań archeologicznych.	K_Wo1-02; K_Wo6-10; K_U01-03;10; K_K01-04
EK_06	Zna i potrafi stosować zasady dokumentacji archeologicznych źródeł ruchomych w trakcie badań archeologicznych.	K_Wo1-02; K_Wo6-10; K_U01-03;10; K_K01-04
EK_07	Zna i potrafi stosować zasady inwentaryzacji materiałów archeologicznych i dokumentacji z badań archeologicznych.	K_Wo1-02; K_Wo6-10; K_U01-03;10; K_K01-04

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Przedmiot badań archeologicznych
Źródła archeologiczne i z innych dziedzin nauki
Sposoby pozyskiwania źródeł. Badania nieinwazyjne, badania powierzchniowe, badania wykopaliskowe
Konteksty
Przygotowanie badań powierzchniowych i wykopaliskowych
Badania powierzchniowe prowadzenie i dokumentowanie
Dokumentacja badań wykopaliskowych
Specyfika metodyki badań wykopaliskowych stanowisk o różnej funkcji

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Źródła archeologiczne
Źródła archeobotaniczne – sposób pozyskiwania, sprzęt, flotacja, analiza)
Źródła palinologiczne
Rodzaje badań, badania nieinwazyjne wraz z przykładami uzyskanych efektów
Strona formalno-prawna badań archeologicznych
Pozwolenie na prowadzenie badań archeologicznych (powierzchniowych, nieinwazyjnych, wykopaliskowych)
Przykłady dokumentacji podczas badań archeologicznych
Postępowanie z odkrytymi zabytkami (m.in. zabezpieczanie, przechowywanie, oficjalne przekazanie w depozyt)

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną

Ćwiczenia: praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja)

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	egzamin ustny,	W
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć	ĆW
EK_02	egzamin ustny,	W
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć	ĆW
EK_03	egzamin ustny,	W
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć	ĆW
EK_04	egzamin ustny,	W
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	ĆW
EK_05	egzamin ustny,	W
EK_05	obserwacja w trakcie zajęć	ĆW
EK_06	egzamin ustny,	W
EK_06	obserwacja w trakcie zajęć	ĆW
EK_07	egzamin ustny,	W
EK_07	obserwacja w trakcie zajęć	ĆW

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Pozytywny wynik egzaminu przeprowadzonego na podstawie informacji zawartych w literaturze i przekazanych na wykładach.
Zaliczenie ćwiczeń – aktywność na zajęciach, zaliczenie ustne na podstawie informacji uzyskanych w trakcie ćwiczeń oraz zawartych w literaturze.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	45
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	30
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	45
SUMA GODZIN	120
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Ławecka D.

2003 Wstęp do archeologii, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa-Kraków.

Renfrew C., Paul Bahn P.

2002 Archeologia Teorie, Metody, Praktyka, Wydawnictwo Prószyński i S-ka, Warszawa.

Literatura uzupełniająca:

Jarosz P.

2002 Kurhany kultury ceramiki sznurowej w Średniej, st. 3/2, pow. Przemysł. Wyniki badań wykopaliskowych przeprowadzonych w 2001 r., „Rocznik Przemyski”, t. 38, z. 2, Archeologia, s. 3-21.

Kadrow S.

1991 Iwanowice stanowisko Babia Góra, cz. 1. Rozwój przestrzenny osady z wczesnego okresu epoki brązu, Kraków.

1998 „Przesłanka pompejańska” a badania archeologiczne w Polsce – wybrane zagadnienia, (w:) Z. Bukowski (red.) Archeologiczne badania terenowe. Wybór opracowań z „Teorii i praktyki badań archeologicznych”, tom I-III, „Zeszyty Ośrodka Ratowniczych Badań Archeologicznych”, t. 2A, seria A, Metodyka i zagadnienia prawne, Warszawa, s. 9-26.

Kopacz J., Pelisiak A.

1987 Z badań rejonu pracowniano - osadniczego nad Krztynią, Pradła, woj. Częstochowa, stan. 3 (pracownia krzemieniarska), „Sprawozdania Archeologiczne”, t. 39, s. 131 - 154.

Łanczont M., Klimek K., Komar M., Nogaj-Chachaj J., Poręba A., Żgała B.

2003 Nieinwazyjne badania kurhanów. Na przykładzie kurhanu nr 2 na st. 37 w Cieszacinie Wielkim, „Rocznik Przemyski”, t. 39, z. 2, Archeologia, s. 5-19.

Machnik J., Sosnowska E.

1996 Starożytna mogiła z początku III tyś. przed Chrystusem ludności kultury ceramiki sznurowej w Średniej, gm. Krzywca, „Rocznik Przemyski”, t. 32, z. 2, Archeologia, s. 3-28.

Pelisiak A.

1993-1994 Jaskinia Biśnik (gmina Wolbrom, województwo katowickie) – badania z 1991 roku. „Acta Archaeologica Carpathica”, t. 32, s. 125-150.

2002 Organizacja wewnętrzna osad ludności kultury pucharów lejkowatych. Dobroń, stan. 1, woj. łódzkie, „Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego”, t. 23, s. 55-120.

2003 Osadnictwo. Gospodarka. Społeczeństwo. Studia nad kulturą pucharów lejkowatych na Niżu Polskim, Rzeszów.

Analecta Archaeologica Ressoiviensia

Lityńska-Zajac M.

2005 Przewodnik do badań archeobotanicznych.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej